ENERGETIKA > EU

09 2016
MĚSÍČNÍ BULLETIN

ENERGETICKÁ POLITIKA EU
ENERGETIKA V EVROPĚ A VE SVĚTĚ
EVROPSKÉ ZPRÁVY A ZAJÍMAVOSTI
PRÁVNÍ PŘEDPISY A DOKUMENTY EU
O ČEM SE MLUVÍ
FAQ
KALENDÁŘ UDÁLOSTÍ

Z OBSAHU:

| Nové dohody na posílení bezpečnosti dodávek plynu |
| Ratifikace Pařížské dohody |
| Komise připravuje |

ENERGETIKA > EU 09 2016
MĚSÍČNÍ BULLETIN

VÁŽENÍ ČTENÁŘI,

evropská osmadvacítka se optikou Komise zdá být na cestě ke splnění pouhých 23,9 % úspor energií v roce 2030. Komise v září testovala aktuální nálady a v předčasně zveřejněné verzi revize směrnice o energetické účinnosti navrhuje závazný 30 % cíl energetických úspor. Závěry Evropské rady z října 2014 požadovaly do roku 2020 přezkoumání nezávazného orientačního 27 % cíle s ohledem na hodnotu 30 % pro EU. Jaký cíl Komise opravdu navrhne, se uvidí později, než 4. října, kdy se vydání směrnice předpokládalo. Buď 12. října, nebo až společně s revizí směrnice o obnovitelných zdrojích koncem roku.

Evropský průmysl se staví proti absolutnímu cíli pro snížení spotřeby energie, protože nedává podnět k tomu být efektivnější, ale k tomu, aby se vyrábělo méně. Mezi všemi opatřeními ke zvýšení energetické účinnosti je třeba najít ty s nejnižšími náklady. Náklady musejí být v rovnováze mezi jednotlivými zdroji, odvětvími a členskými státy. Z našeho pohledu je důležité, aby při stanovování cíle pro jednotlivé členské státy byly zohledněny národní podmínky a specifika. Většina průmyslu sdružená do BusinessEurope považuje za optimální zůstat u cíle z roku 2014, tj. 27 %. Komise spatřuje v navýšení cíle prostředek, kterým se dosáhne snížení emisí a splní závazek z pařížské konference COP 21. Nákladově efektivní nástroj, který se dá vztáhnout k jakkoliv vysokému klimatickému cíli a dovoluje kombinovat nákladovou efektivnost a globální sdílení nákladů, je ale jen jeden, a tím je EU ETS. Představa Komise o vyšším cíli, který nebude kompenzován v ETS, bude funkčnost ETS dále narušovat. Pro funkční ETS je z našeho pohledu zásadní, aby povolenky CO2 ušetřené díky generovaným energetickým úsporám, byly staženy ze systému EU ETS, aby nedocházelo ke kanibalizaci cíle v oblasti energetické účinnosti a v oblasti dekarbonizace.

Pro Českou republiku by navýšení cíle o tři procentní body znamenalo více než šestinásobné zvýšení reálných úspor. Jedná se o dalších 42 PJ úspor, což je celá současná spotřeba plynu v sektoru služeb. Náklady na úsporná opatření by vzrostly více než proporcionálně až na 400 mld. Kč (9 % HDP). Většina tržního potenciálu v ČR bude dražší, než výroba ušetřené energie v obnovitelných zdrojích.

Pěkné čtení a energeticky účinný podzim přeje,

Zuzana Krejčiříková

ČEZ, a. s. Public Affairs,
Duhová 2/1444, Praha, 140 53, publicaffairs@cez.cz
Ivo Hlaváč, ředitel divize vnější vztahy a regulace |
Zuzana Krejčiříková, ředitelka útvaru Public Affairs |
Eva Boudová | Jiří Horák | Michal Jedlička | Jaroslav Malsa | Zuzana Mjartanová | Pavel Peňáz | Tomáš Pirkl | Jan Prášil |

Bulletin je šířen pouze v elektronické podobě a bezplatně | Texty a informace obsažené v tomto bulletinu jsou považovány za zdroj informací v rámci Skupiny ČEZ a širší veřejnosti. Rozmnožování těchto informací a textů je povoleno za podmínky, že je uveden jejich zdroj. Informace a texty vychází z údajů dostupných v době vydání tohoto bulletinu. Evropská agenda neručí za správnost a úplnost informací. | Obrázky použité v tomto bulletinu pochází z audiovizuální knihovny Evropské komise a z Freeimages.com.

G20

Nové dohody na posílení bezpečnosti dodávek plynu

Rezoluce Evropského parlamentu

G20

V čínském Chang-čou se o víkendu 4.-5. září 2016 sešli zástupci 20 nejsilnějších světových ekonomik. V rámci pravidelné každoroční schůzky G20 diskutovali globální výzvy, které mají vliv na světovou ekonomiku. Ve společném prohlášení mj. zdůraznili význam spolupráce v klimaticko-energetické oblasti.

Potvrdili společné odhodlání vybudovat na globální úrovni dobře fungující, otevřené, konkurenceschopné, efektivní, stabilní a transparentní energetické trhy, které budou flexibilně reagovat na aktuální vývoj a zároveň formovat cenově dostupnou, spolehlivou a udržitelnou energetickou budoucnost s nízkými emisemi skleníkových plynů. Velkou pozornost věnovaly hlavy ekonomicky nejvyspělejších států energetické bezpečnosti. V této souvislosti zdůraznily význam lepšího regionálního propojení a nezbytnost dále investovat do energetických projektů. Země G20 také vyjádřily odhodlání dále zlepšovat energetickou účinnost, a to v návaznosti na specifické potřeby a národní podmínky. Hlavním rysem vytyčených energetických politik je pochopitelně mezinárodní spolupráce. V tomto duchu účastníci setkání podpořili akční plány předložené ministry energetiky G20, konkrétně Akční plán G20 zaměřený na dobrovolnou spolupráci ohledně přístupu k energii, Dobrovolný akční plán G20 zaměřený na obnovitelnou energii a Hlavní program G20 pro energetickou účinnost. Mezi klíčové oblasti pro mezinárodní spolupráci v oblasti energetické účinnosti, které definovali ministři energetiky G20 patří např. doprava, rozvodné energetické sítě, sektor budov, energetický management, výroba elektřiny a v neposlední řadě podpora investic.

V závěru společného komuniké věnovaly země G20 speciální pozornost změnám klimatu a zavázali se dokončit co nejrychleji ratifikační procedury Dohody z Paříže. Zároveň ocenili úsilí největších producentů emisí umožnit, aby Dohoda vstoupila v platnost ještě do konce roku 2016.

NOVÉ DOHODY NA POSÍLENÍ BEZPEČNOSTI DODÁVEK PLYNU

Ve dnech 8. a 9. září 2016 se uskutečnila ministerská schůzka ohledně propojení trhů se zemním plynem ve střední a jihovýchodní Evropě. Schůzky na vysoké úrovni se za Evropskou komisi zúčastnili místopředseda Maroš Šefčovič a komisař pro energetiku a ochranu klimatu Miguel Arias Cañete. Pracovní skupina ohledně propojení trhů se zemním plynem - Central and South-Eastern European Gas Connectivity (CESEC), která vznikla v roce 2015, má za cíl zvýšit bezpečnost dodávek plynu prostřednictvím integrace trhů a diversifikace dodavatelů.

Na setkání v Budapešti se iniciativa zaměřená na vzájemné propojení plynovodů ve střední a jihovýchodní Evropě významně posunula. Vlády a vrcholní manažeři provozovatelů přepravních soustav zde podepsali několik smluv o rozvoji infrastruktury a regionální spolupráci. Zástupci Bulharska, Rumunska,

G20

Nové dohody na posílení bezpečnosti dodávek plynu

Rezoluce Evropského parlamentu

Maďarska a Rakouska podepsali dohodu na projekt plynovodu BRUA, který mezi nimi povede plyn oběma směry. Součástí projektu je i výstavba plynovodu na rumunském území, na kterou v rámci Nástroje pro propojení Evropy (CEF) obdrží rumunský provozovatel přepravní soustavy Transgaz grant v hodnotě 179 milionů Euro. Další iniciativou je společné prohlášení vlád a provozovatelů přepravních soustav Řecka, Bulharska, Maďarska a Rumunska, ve kterém se zavázali k užší spolupráci na projektech podél tzv. vertikálního koridoru. Provozovatelé přepravních soustav (TSOs) Bulharska, Řecka, Rumunska a Ukrajiny podepsali Memorandum, na jehož základě bude moci proudit zemní plyn potrubím Trans-balkánského plynovodu v obou směrech. Na závěr setkání komisař Cañete ocenil „výsledky spolupráce v regionu jihovýchodní Evropy, kde Bulharsko a brzy i Ukrajina budou mít nyní přístup ke zkapalněnému zemnímu plynu (LNG)“. Zároveň zdůraznil „význam další spolupráce v oblasti obnovitelných zdrojů energie a energetické účinnosti pro energetickou bezpečnost, resp. snížení závislosti na externích dodavatelích“.

REZOLUCE EVROPSKÉHO PARLAMENTU

Na zářijovém plenárním zasedání ve Štrasburku přijal Evropský parlament rezoluci k novému uspořádání trhu s elektřinou. Europoslanci podpořili nový koncept, který bude fungovat na principech posílené regionální spolupráce a propojení energetických soustav, rozvoje inteligentních sítí a nových technologií pro decentralizovanou výrobu energie, flexibility trhů a integrace obnovitelných zdrojů energie, spolu se zajištěním vyrovnaných dodávek elektřiny.

Podle Evropského parlamentu by každé opatření, které členské státy přijmou k zajištění vyrovnaných dodávek elektřiny, mělo odpovídat střednědobé a dlouhodobé poptávce a vyhovovat perspektivě přeshraniční spolupráce, a to v souladu s pravidly EU pro veřejnou podporu. Zavádění kapacitních mechanismů europoslanci podmiňují detailní analýzou regionální situace v oblasti výroby a dodávek energie, zajištěním tržních principů a přidělováním kapacit s dostatečným předstihem, aby byly zajištěny investiční signály s ohledem na výstavbu nových méně znečišťujících zdrojů. Během rozpravy, která předcházela hlasování, zdůraznil zpravodaj Werner Langen (EPP), že pokud by kapacitní mechanismy byly používány i v případech, kdy nejsou nezbytně nutné, narušovaly by hospodářskou soutěž, vytvářely předpoklady pro přemrštěné ceny a bariéry pro přeshraniční obchod. Parlament v souvislosti s obnovitelnými zdroji energie dále zdůraznil, že je potřeba z hlediska dlouhodobých investic zajistit stabilní a rentabilní nástroje jejich podpory, které budou zároveň uzpůsobeny státním potřebám a budou umožňovat postupné ukončení dotací pro vyspělé technologie. Posledně uváděný trend vychází ze skutečnosti, že celá řada technologií využívajících obnovitelné zdroje se postupně stává ve srovnání s konvenčními způsoby výroby energie konkurenceschopnou. V návaznosti na rezoluci Evropského parlamentu a po vyhodnocení pozic Rady lze očekávat, že Evropská komise předloží první legislativní návrh k novému uspořádání trhu, spolu s návrhem revize směrnice stanovující rámec pro podporu energie z obnovitelných zdrojů energie, ještě do konce tohoto roku.

Ratifikace Pařížské dohody

Brown to Green

RATIFIKACE PAŘÍŽSKÉ DOHODY

Ve společném prohlášení potvrdili prezident USA Barack Obama a jeho čínský protějšek Xi Jinping ratifikaci Dohody z Paříže. Dva největší znečišťovatelé, USA a Čína, dohromady produkují téměř 40 % světových emisí skleníkových plynů. Během setkání G20 na začátku září oba presidenti potvrdili, že jejich země již předaly ratifikační dokumenty sekretariátu Rámcové úmluvy OSN.

Zástupci EU tento krok přivítali. Předseda Evropské rady Dunald Tusk prohlásil, že i Evropská Unie je plně odhodlaná Dohodu ratifikovat co nejdříve. Nicméně proces ratifikace v Evropské Unii je poměrně zdlouhavý, resp. musí kromě Rady a Evropského parlamentu na úrovni EU proběhnout také ve všech národních parlamentech, a proto není pravděpodobné, že by všech 28 členských států mohlo proces ukončit ještě do konce roku 2016. Ve snaze urychlit celý postup předložila Evropská komise v červnu 2016 Radě návrh na ratifikaci Pařížské dohody jménem EU. V Evropském parlamentu návrh projednal Výbor pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin (ENVI) a dne 8. září 2016 doporučil, aby Evropský parlament udělil souhlas k ratifikaci Pařížské dohody. Zároveň vyzval Radu a jednotlivé členské státy, aby přijaly nezbytná opatření k dokončení tohoto procesu ze strany EU a národních legislativních postupů nejpozději do konce letošního roku. O tomto návrhu budou europoslanci hlasovat na plenárním zasedání v prvním říjnovém týdnu. Podle zpravodaje, italského MEP Giovanni La Via (EPP) je s ohledem na vedoucí postavení EU v boji proti změně klimatu nemyslitelné, aby Dohoda z Paříže vstoupila v platnost bez EU jakožto signatáře. V této souvislosti se nejdříve objevily úvahy, že EU by mohla předložit ratifikační dokument sekretariátu Rámcové úmluvy OSN i bez ukončeného ratifikačního procesu ve všech 28 členských zemích. Jako první zmínila takové řešení mluvčí Evropské komise Anna-Kaisa Itkonen, která uvedla, že existuje precedent, kdy se EU připojila k mezinárodním dohodám v oblasti životního prostředí ještě předtím, než dohodu administrativně odsouhlasily všechny členské země. Následně označila právní sekce Rady tuto zrychlenou cestu jako „not legally excluded“. V praxi by tak Pařížská dohoda zavazovala EU a členské státy, které ratifikační proces završí.

Na základě toho se členské státy rozhodly tuto urychlenou ratifikaci podpořit a na mimořádné schůzce Rady dne 30. září 2016 ministři životního prostředí schválili ratifikaci Pařížské dohody Evropskou unií. Tento krok umožní Radě formálně schválit legislativní návrh Komise z června 2016. Evropská Unie by tak mohla předložit ratifikační dokumenty sekretariátu úmluvy OSN již 7. října, tedy měsíc před zahájením konference COP 22 v Marrákeši.

Jak jsme vás již informovali v našich předchozích vydáních, vstoupí Dohoda z Paříže v platnost 30 dní poté, co ji bude ratifikovat minimálně 55 zemí, které dohromady produkují 55 % celosvětových emisí skleníkových plynů. Na konci září potvrdilo završení procesu ratifikace pařížské dohody 61 zemí, které v součtu představují 47,79% celosvětových emisí. Více informací o již učiněných krocích vedoucích k ratifikaci Pařížské dohody naleznete také v našem červnovém vydání.

Ratifikace Pařížské dohody

Brown to Green

BROWN TO GREEN

V souvislosti se summitem G20 v čínském Chang-čou počátkem září zveřejnilo konsorcium Climate Transparency pod názvem *Brown to Green* vlastní zprávu. Tento text předkládá relativně ucelený přehled, včetně výstižného hodnocení úspěšnosti zemí G20 v rámci jejich procesu transformace na nízkouhlíkovou ekonomiku.

Zpráva hodnotí pozitivně především využívání obnovitelných zdrojů energie (OZE). Zejména Brazílie, Kanada, Itálie, Indie, JAR., Turecko (ale i EU jako celek) patří ke státům s vysokým podílem OZE v energetickém mixu. Jediná země G20, ve které se během období let 2008 až 2013 snížila kapacita obnovitelných zdrojů energie, je Mexiko. Určující pro další rozvoj čistých zdrojů energie jsou především investiční podmínky. Z tohoto hlediska zpráva oceňuje např. koherentní přístup Číny v oblasti životního prostředí a ambiciózní cíle, které si v dané oblasti stanovila Indie. Obě země přitom mají s ohledem na svoji velikost nepochybně značný potenciál a zvýšení podílu OZE v jejich energetickém mixu by pochopitelně mělo hmatatelný dopad na globální klimatické podmínky. Zpráva dále zmiňuje celkovou ekonomickou sílu a z toho vyplývající možnosti pro investory v USA. Zároveň konstatuje, že uspokojivou podporu mají dosud vynaložené investice i ve Francii, Německu a Velké Británii. Na opačném konci tohoto hodnocení vhodných podmínek pro investice do OZE jsou Rusko, Saudská Arábie a Turecko. Zpráva také uvádí, že země G20 aktuálně využívají energetické zdroje mnohem účinněji než v minulosti, což je nepochybně pozitivní. Nicméně tento trend hodnotí dosud jako ne příliš dostatečný, protože nedokáže plně kompenzovat nárůst ekonomických aktivit, které jsou hlavní příčinou zvyšování CO_2, který země G20 produkují. Jako jednu z hlavních překážek snahy snižovat emise zpráva identifikuje využívání uhlí jako primárního zdroje energie v mnoha zemích G20. Např. v J. A. R. dosahuje jeho podíl v energetickém mixu konkrétně 69 %, v Číně 68 %, v Indii 45 % a v Německu 26%. Navíc některé země stále plánují výstavbu nových uhelných elektráren. Konsorcium Climate Transparency proto apeluje na G20, aby vyvinula větší úsilí při jejich odstavování. A ve své zprávě Brown to Green dochází k závěru, že pokud by skutečně došlo k realizaci výstavby nových uhelných elektráren, uvedená kapacita by se v rámci G20 ještě zdvojnásobila. A v takovém případě by např. cesta k dosažení závazků plynoucích z Pařížské dohody nebyla reálná. Dobrým východiskem v tomto směru je skutečnost, že G20 se v čínském Chang-čou výslovně přihlásila k co nejrychlejšímu vstupu Dohody z Paříže v platnost. A potvrdila své závazky pokračovat ve střednědobé perspektivě v postupné racionalizaci podpor pro fosilní paliva, včetně zrušení neefektivních dotací.

OZE v UK

Polsko se chystá podpořit elektromobily

OZE V UK

Britská vláda schválila v srpnu druhou část projektu na výstavbu největší větrné farmy na světě na otevřeném moři. Jedná se o projekt Hornsea Two v hodnotě 6 miliard Liber s instalovanou kapacitou 1,8 GW.

Projekt počítá s instalací celkem 300 turbín situovaných 89 km od břehu Yorkshire nedaleko města Hornsea. Dánská firma Dong Energy obdržela již v únoru povolení pro stavbu projektu Hornsea One, který bude mít 240 turbín s instalovanou kapacitou 1,2 GW. Zároveň v květnu zahájila konzultace k projektu Hornsea Three s potenciálem 2,4 GW. Velká Británie plánuje do roku 2020 dosáhnout kapacity větrných elektráren na moři 10 GW. A ministerstvo počítá s dalším rozšiřováním i po roce 2020, kdy by podle jeho předpokladu měly náklady na výstavbu klesat. K transformaci britské energetiky by mohly přispět i přílivové elektrárny. Ideálními přírodními podmínkami disponuje především Skotsko. Společnosti Atlatis Resources a Scottish Renewables Limited zde společně plánují do roku 2022 vybudovat přílivové elektrárny s celkovým instalovaným výkonem 640 MW. Tato technologie má oproti větrné nebo solární energii jednu velkou výhodu. Dokáže totiž fungovat stabilně za všech slapových podmínek, tj. přílivu i odlivu, a představuje tak dlouhodobý a spolehlivý zdroj energie. Podíl obnovitelných zdrojů energie na produkci elektřiny ve Velké Británii je v současnosti 25,1 % (Q1 2016), přičemž objem elektřiny, kterou ve Velké Británii vyrábí slunce, větrné či vodní turbíny nebo je generovaná z biomasy, stále narůstá. Během roku 2015 zvýšily elektrárny na širém moři produkci o 30 % a na pevnině o 23 %. Výroba elektřiny z fotovoltaiky vzrostla o 87 %, z vodních elektráren o 6,7 % a z biomasy o 30 %.

OZE v UK

Polsko se chystá podpořit elektromobily

POLSKO SE CHYSTÁ PODPOŘIT ELEKTROMOBILY

Polsko plánuje v rámci snahy o snižování emisí skleníkových plynů podpořit rozvoj elektromobility. Cílem jednoho z největších znečišťovatelů ovzduší v EU je 1 milion elektrických automobilů do roku 2025. Oznámilo to polské ministerstvo energetiky a dodalo, že využívání elektromobilů podpoří daňovými úlevami, příspěvky na nákup a dalšími pobídkami.

Zástupce ministerstva energetiky Michal Kurtyka na tiskové konferenci potvrdil, že tento projekt má přispět ke zlepšení kvality životního prostředí.

Polsko je totiž jedním z největších znečišťovatelů ovzduší v Evropě, protože si jako hlavní zdroj elektřiny zachovává uhelné elektrárny. Některá polská města, zejména na jihu země, jsou navíc sužována smogem pocházejícím z výfukových zplodin a využívání uhlí k vytápění domů.

Polské ministerstvo energetiky chystá připravit zákon, jehož účelem bude podpora rozvoje elektromobility, do roku 2018. Vedle daňového zvýhodnění a příspěvku na nákup pro prvních 100 000 majitelů má Polsko v plánu spustit speciální fondy, které mají usnadnit tvorbu prototypů polských elektrických aut a zahájení jejich výroby. Zároveň by Poláci podporou elektromobilů chtěli řešit problémy kolem noční výroby elektřiny.

Velké elektrárny není možné během noci vypnout a přitom je spotřeba elektřiny v noci mnohem nižší než ve dne, takže velká část produkce není využitá. A nabíjení elektromobilů by mohlo noční poptávku po elektřině zvýšit.

Komise připravuje

Energetická účinnost v Polsku

KOMISE PŘIPRAVUJE

Evropská komise připravuje legislativní balíček k energetické účinnosti, který by měl obsahovat revizi směrnice o energetické účinnosti 2012/27/EU. Podle neoficiálních informací bude tento návrh zahrnovat stanovení nového cíle pro energetickou účinnost do roku 2030, který by se měl navýšit na 30 % a být závazný.

To by v zásadě znamenalo nárůst o 3 % oproti současnému cíli, na kterém se v říjnu 2014 shodly členské země. Evropská komise nejprve v červenci 2014 navrhla ve svém sdělení věnovanému energetické účinnosti indikativní cíl do roku 2030 ve výši 30 %. V říjnu v rámci stanovení klimaticko-energetických cílů EU pro rok 2030 pak Rada podpořila indikativní cíl pro úspory primární energie ve výši 27 %. Evropský parlament už tehdy navrhoval ještě mnohem vyšší limit a naposledy v loňském roce odhlasoval 40 % závazný cíl energetické účinnosti do 2030.

Zároveň v usnesení k energetické unii z prosince 2015 vyzval Radu, aby své cíle v tomto duchu revidovala. Ale členské země se shodly pouze na tom, že s výhledem na rok 2030 by měla proběhnout revize cíle pro úspory energie v roce 2020.

Nicméně podle posledních odhadů se podaří v rámci EU při současném tempu dosáhnout v roce 2030 zvýšení energetické účinnosti jenom o 23,9 %. Proto připravuje Evropská komise revizi příslušné směrnice, která předpokládá, že jí členské země v zájmu splnění celkového cíle předloží své vlastní příspěvky na národní úrovni. Po jejich sečtení pak Komise počítá s tím, že bude případně nutné vyjednat zvýšení národních závazků. V roce 2023 by měla Komise po vyhodnocení situace případně předložit vhodná opatření.

Kromě toho se Evropská komise chystá navrhnout členským zemím také úpravy související směrnice 2010/31/EU o energetické náročnosti budov. Podle neoficiálních informací se má návrh týkat zejména nebytových budov, které mají roční spotřebu energie vyšší než 250 MWh. Ty by měly být nově vybaveny systémy automatické kontroly, které budou průběžně monitorovat, analyzovat a přizpůsobovat spotřebu energie, včetně porovnávání energetické účinnosti. Navíc návrh předpokládá, že součástí nové výstavby i renovací stávajících budov bude také infrastruktura nezbytná k dobíjení elektromobilů na každém parkovišti. Od roku 2023 by měly členské země EU zaručit, že na každých 10 parkovacích míst budou poskytovat minimálně 1 stání, kde bude možné elektromobil připojit a dobít.

Komise připravuje

Energetická účinnost v Polsku

ENERGETICKÁ ÚČINNOST V POLSKU

Dnem 1. října 2016 vstoupil v Polsku v účinnost nový zákon o energetické účinnosti. Byl přijat letos v květnu a nahradí dosud platný zákon z roku 2011. V nové legislativní úpravě zůstává zachován systém certifikátů energetické účinnosti, který je v Polsku v platnosti od 1. ledna 2013. Nový zákon zvyšuje počet subjektů oprávněných k získávání certifikátů a celou proceduru zjednodušuje. Nově zavádí velkým podnikům povinnost provádět jednou za čtyři roky energetický audit.

Systém certifikátů má za cíl zlepšit energetickou účinnost u konečného spotřebitele. Ukládá energetickým společnostem, které jim prodávají elektřinu, teplo nebo zemní plyn, povinnost zajistit velikost konečných úspor energie ve výši 1,5 % z ročního prodeje energie. Dosažení úspor je zajištěno prostřednictvím certifikátů energetické účinnosti, tzv. bílých certifikátů. V případě nesplnění definovaných povinností mohou být dodavatelé penalizováni až do výše 10 % jejich příjmů za uplynulý rok.

Mezi podnikatelské aktivity, na základě kterých lze bílé certifikáty získat, patří např. i rekonstrukce nebo renovace budov, izolace průmyslových zařízení, modernizace osvětlení, tepelných zařízení nebo zařízení vyžívaných v průmyslových procesech, v telekomunikacích nebo informační technologii. Dále tyto aktivity zahrnují i recyklaci energie, včetně recyklace energie v průmyslových procesech a omezování energetických ztrát.
A v neposlední řadě jde o podporu využívání energie z obnovitelných zdrojů pro vytápění a chlazení. Získání bílých certifikátů je podmíněno provedením energetického auditu před zahájením a po ukončení realizace úsporného opatření.

Povinnost provádět jednou za čtyři roky energetický audit zavádí zákon pro velké podniky s více než 250 zaměstnanci, případně s ročním prodejem přes 50 miliónů Euro nebo s účetní bilancí, která přesahuje 43 miliónů eur. První energetický audit provede nezávislá auditorská firma během 12 měsíců od data, kdy zákon vstoupí v účinnost, tj. 1. října 2017. Pokud tato povinnost nebude splněna, zaplatí podnik finanční pokutu až do výše 5 % příjmů předchozího fiskálního roku.

Nový zákon se bezprostředně týká i zahraničních společností skupiny ČEZ, které působí na energetickém trhu v Polsku. Konkrétně se jedná o CEZ ESCO Polska. Tato společnost poskytuje zákazníkům, kteří chtějí spotřebovávat energie efektivně a šetrně, celou řadu služeb. Počínaje nabídkou řešení v oblasti veřejného osvětlení a osvětlení průmyslových budov a hal, přes snížení energetických ztrát v sítích pro vytápění, využití termální energie, až po instalaci a následný provoz malých, lokálních energetických zdrojů, kogeneračních jednotek a plynových kotlů. Zákon se vztahuje i na další dva subjekty, a to uhelné elektrárny CEZ Chorzów a CEZ Skawina, které budou povinny předložit zprávy ze standardních auditů polskému Energetickému regulačnímu úřadu (URE) do 30. října 2017.

Zelená pro Hinkley Point C

ZELENÁ PRO HINKLEY POINT C

Britská vláda premiérky Theresy Mayové 15. září 2016 definitivně rozhodla o realizaci dostavby jaderné elektrárny Hinkley Point C (HPC), a to se dvěma dodatečnými podmínkami, kterými jsou zvýšení vládního dohledu při výstavbě a možnost změny jejího vlastníka s výslovným souhlasem vlády. Navíc britská vláda stanovila záruky pro budoucí zahraniční investice do rozhodující infrastruktury. Nový právní rámec by měl zajistit, že napříště bude mít britská vláda podíl ve všech nových projektech jaderných elektráren, což jí umožní kontrolu vlastnické struktury.

Konečný verdikt nejspíš povede alespoň k částečnému uklidnění situace kvůli nejistotě kolem tohoto projektu za 18 miliard liber, který by se měl stát pro energetiku ve Velké Británii předzvěstí nové éry výroby elektřiny. Francouzská společnost EDF má záměr dokončit projekt do konce roku 2025. Tedy v době, kdy chtějí Britové odstavit poslední z tepelných elektráren spalujících uhlí. Je tudíž předpokladem, že HPC usnadní cestu k přechodu na nízkouhlíkové technologie. Navíc v té době bude postupně končit životnost většiny z 8 jaderných elektráren, které ve Velké Británii EDF provozuje, přičemž jejich podíl na výrobě elektřiny činí téměř 20 %.

Během posledních týdnů však projekt vyvolal řadu pochyb v souvislosti s jadernou technologií, životním prostředím a dokonce i diplomacií. K tomu vedl zejména dvouměsíční odklad, který si na konci července vyžádala premiérka Mayová místo očekávaného schválení. Přitom toto oznámení přišlo den poté, co výstavbu jaderné elektrárny schválila správní rada hlavního investora - francouzské EDF. A ani tam hlasování nebylo podle dostupných informací jednoznačné, navíc mu znovu předcházela rezignace jednoho ze členů, který byl proti (Gérard Magnin). O to větší překvapení nečekaný odklad rozhodnutí britské vlády vyvolal. A to hlavně ve Francii a také Číně, která se bude na realizaci HPC podílet investicí v podílu 33,5 %. Tato skutečnost vyvolává ve Velké Británii obavy a podle některých hlasů se čínské investice mohou stát hrozbou pro národní bezpečnost britského energetického systému. Nemluvě o tom, že Čína by se vedle HPC měla investičně podílet ještě na realizaci projektu Sizewell B (20 %) a pak ještě v Bradwell (66,5 %), kam má dokonce dodat vlastní technologii reaktoru Hualong One.

Jaderná elektrárna HPC by se podle předpokladu měla na výrobě elektřiny ve Velké Británii podílet 7 %. Odpůrci projektu

Zelená pro Hinkley Point C

argumentují, že plánovanou kapacitu 3,2 GW lze pohodlně nahradit větrnými elektrárnami a za stejné náklady získat dokonce 5,7 GW. Mj. uvádějí, že by stačilo nad rámec plánovaných větrných elektráren podél pobřeží Yorkshire (projekt Hornsea) vystavět další čtyři. Takže při srovnávání jim vyházejí obnovitelné zdroje energie, do kterých Velká Británie investuje značné prostředky a už dnes pokrývají rekordních 25 % produkce elektřiny v zemi, lépe než jádro. Podle zastánců HPC však existují jasné důkazy, že obnovitelné zdroje energie nemohou spolehlivě zajistit neustálou výrobu elektřiny pro průmysl a domácnosti. Dokud nebudou k dispozici laciné velkokapacitní baterie, potřebují větrné a sluneční elektrárny nezbytně jako nepostradatelnou zálohu podporu v jiných formách výroby energie. A právě jádro představuje podle nich v rámci energetického mixu spolehlivou alternativu. Nahradit by ho mohly jen plynové elektrárny. Ale to by Velká Británie nemohla splnit právně závazné cíle ke snížení emisí CO2. A evidentně právě tyto argumenty při rozhodování vlády premiérky T. Mayové nakonec převážily.

Více informací o vývoji projektu jaderné elektrárny HPC naleznete také v našem předchozím vydání z měsíce března 2016.

Vnitrostátní předpisy a postupy v oblasti bezpečnosti dodávek elektřiny v EU

VNITROSTÁTNÍ PŘEDPISY A POSTUPY V OBLASTI BEZPEČNOSTI DODÁVEK ELEKTŘINY V EU

Členské státy EU disponují právními předpisy, zabývajícími se bezpečností dodávek elektrické energie. Evropská komise zjišťovala, jak na tom ve skutečnosti členové unie jsou a výsledky následně v létě publikovala na svých webových stránkách.

Na co se především tento průzkum zaměřil?

Ve středu pozornosti Komise bylo zjistit, jak jsou jednotlivé členské státy EU připraveny na potenciální ohrožení dodávek elektrické energie, jak tato rizika identifikují a v neposlední řadě jakým způsobem by na ně byly schopny zareagovat. Na výsledcích průzkumu založená studie přináší odborně zpracovanou revizi současného stavu národních legislativ. Vedle toho Komise využila výsledná zjištění k prezentaci nejlepších osvědčených postupů i k poukazu na případné mezery a nesrovnalosti v národních strategiích. Výsledky studie navíc Komise v praktické rovině použije při tvorbě legislativních návrhů zaměřených na tuto součást širšího souboru pravidel sloužících k reformě trhu s elektrickou energií v EU.

Jaké hlavní obecné závěry z průzkumu plynou?

Hlavním závěrem je velmi stručně řečeno zjištění, že členské státy napříč EU mají rozmanitou škálu přístupů k tématu. Ať se jedná o odhad rizik dodávek elektřiny, plány řešení situace výpadků či pravidla na tuto problematiku se vztahující. Většina evropských států má plány na to, jak předcházet, případně jak naložit s krizí dodávek, ovšem jejich obsah se v rámci EU výrazně liší. Složitá je podle závěrů Evropské komise rovněž situace v otázce přeshraniční spolupráce, která je v této oblasti velmi vzácná. Jednotlivá národní opatření mají tendenci zaměřovat se výhradně na domácí situaci a nepočítají s krizí dodávek v širších souvislostech. Dalším podobným zjištěním je skutečnost, že jednotlivé členské státy mají odlišný pohled na to co je a co není stav nouze, kdo je za co v případě nouzového stavu odpovědný, jaké jsou jeho pravomoci a jak má v případě nouze postupovat.

Jaké problémy Komise konkrétně odhalila?

Komise rozdělila problematiku zajištění bezpečnosti dodávek do tří hlavních oblastí. První z nich je posuzování rizik. Závěry Komise ukazují, že všechny členské státy Unie se legislativně zavazují k monitorování bezpečnosti dodávek, přičemž devět zemí má ve svých zákonech ukotvenu přímou právní povinnost toto posuzování provádět. Autoři studie rovněž odhalili, že v rámci členských zemí existuje rozmanitost ohledně toho, kdo je zodpovědný za toto monitorování. Nejčastěji tuto roli zastávají provozovatelé přenosových soustav (TSO). Převážná většina zemí používá osvědčené postupy, pracující s rozličnými

druhy rizik, některé ovšem v této oblasti zaostávají. Výsledný nesoulad, který může být zčásti vysvětlen regionálními a národními specifiky v dodávkách elektřiny, představuje potenciální riziko pro spolupráci sousedních zemí při řešení případných problémů. Druhou oblastí posuzovanou autory studie jsou národní plány připravenosti na potenciální rizika. Zásadním závěrem je zjištění, že jednotlivé národní legislativy vykazují navzájem fragmentované a rozdílné právní rámce. Přestože všechny členské země opět mají tyto plány nějak legislativně upraveny, pouze deset z nich má stanovenu jasnou povinnost je vypracovat. Zbylé země mají zakotven postup v podobě vypracovávání monitorovacích zpráv či podobných opatření. Stejně jako v prvním případě Komise upozorňuje na značné odlišnosti v rámci národních legislativ například v otázce časového ohraničení těchto plánů. Třetím a posledním zkoumaným okruhem jsou stavy nouze. Většina členských zemí stav nouze legislativně definuje, ovšem opět se značnými rozdíly. V tomto případě se národní zákony liší zejména v detailnosti definice nouzového stavu. Komise upozorňuje, že tato rozdílnost může potenciálně vést k rozdílným reakcím jednotlivých zemí na nejrůznější události. Ve většině zemí zodpovídají za nouzová opatření rovněž TSO, v některých případech ovšem tuto oblast pokrývají rovněž regulační úřady, provozovatelé distribučních soustav (DSO) nebo příslušná ministerstva. Naopak relativní shoda panuje v tom, co obsahují jednotlivá nouzová opatření (například omezení spotřeby elektřiny nebo zvýšení její výroby). Studie označuje za kvalitní a osvědčenou legislativní úpravu v polovině členských zemí.

Jak ze studie vychází Česká republika?

Česká republika ve všech třech hlavních oblastech vychází jako země s kvalitně regulovanou problematikou bezpečnosti dodávek elektřiny. Naše země například spadá mezi státy, které mají dobře zpracovaný seznam různých konkrétních rizik, pokrytých v rámci jejich posuzování a definovaných v rámci českého energetického zákona. Česká republika rovněž patří mezi menšinu deseti států, které stanovily jasnou povinnost připravit plány připravenosti na rizika. Česká republika je jedinou zemí, kde je za tento plán odpovědná pouze vláda, zatímco v drtivé většině zemí padá tato odpovědnost na TSO, ať již samostatně nebo ve spolupráci s regulátory, DSO či právě národní vládou. Naše země je navíc spolu s Litvou a Švédskem jedinou, která obnovuje tyto plány každoročně.
V neposlední řadě patří Česká republika mezi třináct států, které definují stav nouze přímo ve svých národních legislativách.

Události z energetiky

3.-4. ŘÍJNA 2016

hostí Bratislava plenární zasedání Evropského fóra jaderné energetiky (ENEF). Nad pestrou škálou jaderných témat bude diskutovat množství zástupců vlád členských států stejně jako evropských institucí, doplněných o představitele průmyslu či občanské společnosti.

Více informací

3.-5. ŘÍJNA 2016

proběhne v anglickém Birminghamu mezinárodní energetická konference s názvem SEIC2016. Hlavním tématem je problematika trvale udržitelné energie a obnovitelných zdrojů energie (OZE).

Více informací

6.-7. ŘÍJNA 2016

se uskuteční již 29. Madridské fórum. Námětem tohoto pravidelného setkávání ve španělské metropoli je problematika vytvoření a fungování vnitřního trhu se zemním plynem. Jako obvykle se konference, jejímž aktuálním tématem je přeshraniční obchod s plynem, zúčastní zástupci regulačních úřadů, vlád členských států či Evropské komise.

Více informací

19.-21. ŘÍJNA 2016

se ve Varšavě uskuteční šestý ročník veletrhu pro obnovitelné zdroje energie a energetickou účinnost s názvem RENEXPO Poland. Součástí akce je velké množství přidružených odborných konferencí.

Více informací

26.-27. ŘÍJNA 2016

proběhne ve Stockholmu největší severoevropská akce zaměřená na problematiku větrné energetiky s názvem Vind 2016. Součástí akce je rovněž tematický veletrh.

Více informací